

Βυζαντινή Αγιολογία με έμφαση στον βίο του Λέοντος Κατάνης

Διδάσκων: Καθηγητής Αλέξανδρος Αλεξάκης

7^η ενότητα: «Διάλεξη 7»

Κύρια σημεία του μαθήματος

Στην έβδομη θεματική ενότητα του μαθήματος γίνεται σχολιασμός και μετάφραση των παραγράφων 1-3 του Βίου του Λέοντος Κατάνης.

Λέξεις κλειδιά του μαθήματος

Βίος Λέοντος Κατάνης, Κατάνη, Αγία Αγάθη, Αίτνα, αιτιολογικοί μύθοι,
αγιολογικοί τόποι.

Ακολουθεί το υπό εξέταση κείμενο

1. τὰ κατὰ τὸν ἀξιάγαστον Λέοντα, τὸν περιβόητον πρόεδρον τῆς Καταναίω
ν περιφανοῦς μητροπόλεως, ἀνατάξασθαι τὰ νῦν προτραπεῖς δεῖν εἶναι
ῶθήθην πρότερον περὶ τῆς αὐτῆς πόλεως καὶ τῶν ἐν αὐτῇ καθ' ἱστορίας τρ
όπον τῷ λόγῳ διαλαβεῖν·; γένοιτο γὰρ ἂν οὕτως οὐκ ἄχαρις ἢ διήγησις ο
ὕδὲ τῆς προσηκούσης ἐκπίπτουσα τάξεως, εὐὲς πρὸς αὐτὰ τὴν γλῶτταν πρ
ῶτον ἀφήσομεν, ἀξιάκουστά τινα δήπου τυγχάνοντα καὶ ἀξιοθαύμαστα·;
ἂ καὶ ὡς εὐκὸς ἀκουόμενα καὶ λαλούμενα τοῖς εὐδόσι μὲν ἔσται πάντως
ἀνάμνησις, τοῖς ἀγνοοῦσι δὲ μάθησις, καὶ ἀμφοτέροις ὠφελείας οἶμαι π
ρόξενα καὶ ἀποδοχῆς ἄξια. ἔχει δὲ τὰ τῆς ὑποθέσεως οὕτως.

2. ἐν ὁρίοις Πανόρμου κατὰ τὴν περιώνυμον Σικελίαν νῆσον πόλις τίς ἐστὶν ἐπίσημος, προσαγορευομένη Κατάνη, ἐν ἧ καὶ ἡ ἀγαθώνυμος παρθενόμαρτυς Ἁγάθη τὸν τῆς ἀθανασίας διήθλησεν ἀγῶνα·; καθ' ἣν καὶ τὸ Αὐτναῖον ἐξυπὲρ κεφαλῆς ὄρους λίαν ὑπερανεστηκότος εὗς θαῦμα θρυλούμενον ἔτι καὶ νῦν καταρρεῖ πῦρ·; ὅπερ εὗς ἔνδειξιν, οἶμαι, μᾶλλον δὲ βεβαίωσιν ἐναργῆ καὶ ἔλεγχον τῶν τολμώντων διαπιστεῖν τῇ γεέννῃ παρὰ τῆς πάντα συμφερόντως διεπούσης προνοίας ἀναβράσσεσθαι διωκονομήθη. τοῦτο καὶ τινες τῶν ἑλληνικῆ δεισιδαιμονία δεινῶς κεκρατημένων Ἡφαίστου κρατῆρας κατονομάσαι διέγνωσαν·; καὶ γὰρ ἐν βρυγμῶ φρικώδει καὶ καταπλήκτω λίαν, ἔστιν ὅτε καὶ ἐν οἷς ἀναβρασσόμενον ἐξαισίως καὶ ὑπερχεόμενον περὶ αὐτοῦ τοῦ τοῦ ὄρους πρόποδας καταφέρεται, τῷ ῥοίζῳ τῆς ἀκατασχέτου ῥύμης τὰ συμπαρακείμενα πάντα καταφλέγον ἐκατέρωθεν μέρη καὶ αὐτήν, ὡς εὐπεῖν, τὴν πόλιν ἀπειλοῦν ἄρδην ἀποτεφροῦν καὶ ἐξαφανίζειν.

3. Ἐνθα λέγεται καί τινα τῶν ἐπὶ φιλοσοφίᾳ πάλαι βεβοημένων ἑλληνικῆ δειναῖς ἕξαι-
άταις δαιμονίων ἐξηνδραποδισμένον, Ἐμπεδοκλέα τοὔνομα, ἀποθεωθῆναι θελήσαν-
τα καὶ δόξης ὑσοθέου ἐπιθυμήσαντα κατ' αὐτὸ τὸ στόμιον ἑαυτὸν λεληθότως ἕξακον-
τίσαι, ὥστε τῷ ἀφανεῖ τοῦ τολμήματος δεῖξαι παρά τισιν ἐκ γῆς ἀνειλῆφθαι καὶ τοῖς λ-
εγομένοις δῆθεν θεοῖς ἐξομοιωθῆναι. ἀλλ' ἡ θεία δίκη λαθεῖν οὐκ εἶασε τοῦ κενοῦ φι-
λοσόφου τὸ μάταιον σόφισμα·; ἐκεῖνος μὲν γὰρ ἀξίαν τῆς ἑαυτοῦ ματαιόφρονος γν-
ώμης ταύτην ποινὴν εὐσπράττεται τῷ παμφάγῳ πυρὶ καταναλωθεὶς, ὥσπερ ἦν ἄξιος
, καὶ πρὸς πῦρ παραπεμφθεὶς ἀτελεύτητον, ὃ δὲ τούτου σάνδαλος ὑπὸ τῆς ῥύμης το-
ῦ πυρὸς ἐξεβράσθη παραχρῆμα καὶ πρὸς τὰ ἔξω ἀπερρίφη πρὸς ἔλεγχον ἀναμφίλεκ-
τον τοῦ διὰ κενῆς ψευδώνυμον ὑσοθεΐαν νοσήσαντος καὶ δυστυχῶς ἀδοξήσαντος·;

οἱ δὲ γε τῷ μύθῳ διδόντες ἄδειαν, ἐκ γῆς γεγεννηῆσθαι καὶ ἀναδίδοσθαι γένος γιγάντων ἀναπλάττοντες καὶ τὸ συμμυθολογεῖν καὶ συμπαραληρεῖν ἔδοξαν, γίγαντά τινα παλαμναῖον μυθολογοῦντες τῶν παρ' αὐτοῖς νομιζομένων θεῶν ἀντίθεον γεγεννημένον ἔναπορριφῆναι πάλαι τῷ τοιοῦτῳ τῆς Αἴτνης πυρὶ πρὸς τιμωρητικὴν ἄμυναν, κἀκεῖνον τὸν βρυγμὸν εἶναι καὶ τὸν ἐκεῖθεν ἐκπεμπόμενον πατάγῳ παραπλήσιον ἀναβρασμὸν βίαιον.